

Izhaja:

10. in 25. dan vsakega mesca.

Dopisi naj se izvolijo frankirati.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.,
po pošti prejemano
1 gld. 24 kr.

Denar naj se pošilja pod
napisom:

Vsakemu svoje!

Izdajatelju „Mira“.

Leto VII.

V Celovcu 10. marca 1888.

Št. 5.

Zemljiške knjige in slovenščina na Koroškem.

(Govor poslanca Murijskega v deželni zbor.)

Zemljiške (gruntne) bukve so vsakemu odprte. Če hoče Slovenec kako hišo ali posestvo kupiti, mora vendar vedeti, koliko je na hišo dolga upisanega. Če je to zapisano v slovenski besedi, potem lahko sam pogleda v zemljiške bukve in se prepriča, ali je tisti, ki prodaja, resnico govoril ali ne. Ako so pa zemljiške bukve nemški pisane, in kmet nemški ne zna, potem mora koga najeti in plačati, da gre v zemljiške bukve gledat. Zato je pač pravično, kar je ukazal pravosodni minister baron Pražak, da se sme v slovenskih krajih v zemljiške bukve pisati tudi po slovensko. Nemške advokate in notarje pa ta ukaz hudo peče, ker nič slovenski ne znajo in si bodo morali najeti slovenske pisarje, da jih bojo pošiljali v zemljiške bukve gledat. V tem grmu je skrit zajec in zato so tako ropotali proti tej naredbi v Gradcu in v Celovcu. Oni trdijo, da bo to kmetom v škodo. Po naših mislih pa je to le za nemške odvetnike in notarje sitno, za kmete pa ni nobena škoda, ampak le velika olajšava. Ko so se v zadnji seji dne 19. januarja v Celovškem deželnem zboru zavolj tega sprijeli, branil je naš poslanec Murijski prav srčno slovenske pravice. Govoril je tako-le:

„Kar nasvetuje juridično-politični odsek (da bi nasprotoval ukazom pravosodnega ministra), temu pač ne morem pritrditi, ker ima slovenski jezik z nemškim enake pravice in ker bi ravnal proti volji svojih slovenskih volilcev. Jaz nisem se učil pravosodja in te reči ne morem tako na drobno pretresati. Mislim pa, da vsak, če prav ni jurist, lahko spozna, da je bolje, slovensko pismo zapisati v slovenski besedi, kakor v nemški prestavi, ki je morda dostikrat zelo pomanjkljiva. Sicer pa mislim, da se je ta stvar nalašč prihranila za zadnjo sejo, da se za dober konec Slovincem ena priloži. (Nasprotno.) Kar se spominjam, še vselej se je tako zgodilo, da se je v zadnji seji mahalo po Slovincih, da se zborovanje „bolj mirno“ konča.

Reklo se je, da slovenski jezik še ni zadostno olikan, da bi ga zamogli rabiti v sodnih. V juridično-političnem odseku so pa večidel Nemci in jaz dvomim, da bi oni zamogli izreči pravo sodbo o slovenskem jeziku. Če pa slovenski jezik ni tako dovršen, kakor nemški, kdo je tega kriv? Saj Slovincem nikoli niso dali slovenskih

šol. Naravno povem, da nad 118.000 koroških Slovincem nema nijedne slovenske šole. Že koj iz početka se otroci podučujejo v nemškem jeziku. Potem se ni čuditi, da se le malo kaj naučijo. Pred dvema dnevoma, ko je bil govor o posilni delavnici v Ljubljani, je gosp. deželni predsednik rekel, da se tam nemški posiljenci ne morejo prav izučiti, ker se podučujejo v slovenskem jeziku. Če je to res, potem je tudi ono res, da se otroci v Koroških šolah ne morejo dobro izučiti, ker niso postavljene na podlago maternega jezika. Slovenski otroci se morebiti naučijo nemški brati, pa nič ne vedo, kaj berejo. Znajo tudi nemško pisati, pa to jim nič ne koristi, vsaj na deželi ne, kjer se v nemščini nikoli ne izobrazijo toliko, da bi zamogli pravilno spisati nemško pismo. O drugih predmetih, kakor o zemljepisni in naravoslovji ne bom govoril, saj je očitno, da se otroci na deželi ne naučijo toliko nemški, da bi poduk o teh rečeh razumeli in se česa naučili.

Ako hočete Slovincem pomagati, privoščite nam slovenskih šol. Sicer pa res občudujem nežno ljubezen juridično-političnega odseka za Slovence, da se za nje tako boji in pravi, da bojo posestva manj vredna, ako se bo v zemljiške bukve po slovensko pisalo!“

Slavo in pristrčno zahvalo izrekamo poštenemu našemu poslancu Murijski, da je brez dolgega besedovanja v kratkih in jedrnatih besedah našim liberalcem očital veliko krivico, ki jo zlasti gledé šol trpijo koroški Slovinci, in da je brez ovinkov odkril tisto rano, ktera razjeda naše narodno življenje in napredovanje. Slava mu za občudovanja vredni pogum, s katerim se je sam potegoval za naše najpomembnejše narodne pravice in terjatve. Deželnemu zboru pa bode pravosodni minister baron Pražak ob pravem času primerno sam odgovoril. To je povedal levičarjem, ki so ga one dni o ravno tej zadevi hudo prijeli v državnem zboru.

„Obžalujem — pravi gosp. minister —, da je ukaz gledé zemljiških knjig povzročil toliko hrupa. Stvar je jako priprosta. Že l. 1860 dobila so sodišča ukaz, da se morajo varovati pravice slovenskega prebivalstva in kolikor mōči slovenske vloge reševati slovenski. Ko so dobile veljavo državne temeljne postave, niso bili potrebni posebni ukazi, marveč so dobila sodišča nalogo, da morajo slovenskemu prebivalstvu razsojevati pravde in določevati pravice v njegovem jeziku, in sicer ravno tako na južnem Štajerskem kakor na Kranjskem in drugih slovenskih pokrajinah, ki spadajo pod nad sodnijo v Gradcu. V drugih deželah so si naravne pravice same pridobile veljavo. Kar pa se tiče

okrožja graškega nadsodišča, vknjiževalo se je skoraj izključljivo v nemškem jeziku. Od leta 1882 pa so mi dohajale vedno pritožbe. Tako je tudi l. 1884 pravosodno ministerstvo dobivalo pritožbe, da se sicer v zemljeknjižnih stvaréh na slovenske vloge izdajejo slovenski odloki, vknjiževanje pa se vendar vrši v nemščini. Na neko pritožbo s Kranjskega sem opomnil, da to ni pravilno, ker se mora vknjižiti v istem jeziku, v katerem se je izdal odlok, in od istega časa se na Kranjskem izdajajo slovenski odloki in vknjižuje slovenski, in nisem dobil nobene pritožbe gledé jezika.

Ko pa je lansko leto pravosodno ministerstvo iz celjskega okraja dobilo pritožbo o vknjiževanju, opomnil sem, da za Slovence drugih dežel v območji graškega nadsodišča velja ista naredba, ki se je leta 1884 gledé zemljiških knjig izdala za Kranjsko.

Iz povedanega je torej razvidno, da deželni zbori ne morejo reševati vprašanja o jeziku v zemljiških knjigah, ker jezik ne spada k notranji vredbi zemljiških knjig. Deželni zbori imajo pač pravico sklepati zakone o napravi zemljiških knjig in njihovi notranji vredbi, ker se je treba ozirati na različne razmere dežele, nikakor pa določevati jezika.

Nevtemeljene so tudi trditve, da bo minister-ski ukaz škodoval realnemu kreditu, ker denarni zavodi ne bodo dajali posojil na zemljišča s slovenskimi spisi. Zavodi imajo denarja na prebitek in radi bodo posojevali denar na varne hipoteke, naj bo lastnik vpisan v katerem-koli jeziku.

Dalje se morajo po znanih zakonih slovenske prošnje gledé zemljiških knjig reševati slovenski, torej mora tudi zemljeknjižni urad vpisovati slovenski, ker bi sicer manipulativni uradnik lahko z nemškim, oziroma laškim prevodom zgrešil pravi pomen slovenskih izrazov na škodo te ali one stranke.

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (Marijanišče.) „Žetev je sicer velika, pa delavcev je malo“; tega izreka sv. pisma so se spominjali mil. naš gosp. knezoškof, ko so se lotili dela, da razširijo „Marijanišče“, ktero naj izreja mladenče za duhovski stan. Že dostikrat je imel „Mir“ dopise, v katerih se je tožilo o velikem pomanjkanju duhovnikov v Krški škofiji. Zato moramo našemu višemu pastirju hvaležni biti za tolik trud, da si priskrbijo zadostno število domačih duhovnikov. Za sedaj so mil. g. knezoškof najeli dve primerni hiši v Velikovškem predmestju; pozidati pa mislijo lastno hišo, ako najdejo pri vernikih zadosti podpore, kar Bog daj! Zdaj je v Marijanišču 57 gojencev; lepo se skrbi za njih dušne in telesne potrebe, zato so vsi zdravi in zadovoljni ter se dobro učijo, kakor pričajo njih šolska spričevala. Sedanje število je pa še zmirom prepičlo, zato prosimo vse vernike Krške škofije, naj podpirajo Marijanišče z obilnimi milodari. Saj bo to celi deželi v korist. Marsikteri revni kmečki sin se bo lahko sprejel v ta zavod, kjer bo z vsem preskrbljen in se bo lepo pripravljaj za duhovski stan. Ako bi vsak le nekaj malega dal, bilo bi kmalo zadosti denarja.

Iz Celovca. (Zahvala koroških Slovencev.) Že mnogokrat so se slovenski poslanci kranjski, štajerski in primorski potegovali za nas koroške Slovence. Pa koroški poslanci so jim odgovarjali, da koroški Slovenci niso teh misli, da sami ne marajo za slovenske šole in slovensko uradovanje, da torej kranjski poslanci naj le tiho bojo in naj se ne vtikajo v koroške reči. To pa nikakor ni res, da mi ne maramo za slovenščino; večina koroških Slovencev potrjuje vse, kar so govorili slovenski poslanci na Dunaju. Da pa to tudi očitno pokažejo pred celim svetom, zmenili so se koroški Slovenci, da hočejo slovenskim poslan-cem na Dunaj poslati zahvalna pisma. Občinski in šolski soviti so te zahvalnice podpisali, ali pa se je zbralo več posestnikov, in so spisali in podpisali tako zahvalnico. Vseh takih zahvalnih pisem je prišlo iz Koroškega 56, in sicer iz sledečih krajev:

Apače, Bela, Bilčoves, Brnca, Št. Daniel, Domačale, Dvor, Golšovo, Gorenče, Gorje, Grabštanj, Št. Ilj, Jezersko, Št. Jur na Strmci, Kamen, Klobasnica, Kloster, Grebinj, Kotlje, Št. Lenart, Libeliče, Lipa, Logaves, Podljubel, Prevalje, D. M. na Zili, Diekse, Podravlje, Oveja ves, Podgorje, Brodi, Reberca, Rožak (2), Ruda, Sela, Škočidol, Pliberk, Strojna, Sveče, Svetna ves, Skocijan, Skofče, Smarjeta Rožna, Smarjeta Podjunska, Št. Štefan pri Trušnjah, Svabek, Tinje, Ukve, Velikovec, Vetrinje, Št. Vid Podjurski, Zabnice, Zel. Kapla, Žilpolje, Žitaraves.

V teh pismih se poslanecem slovenskim zahvaljujejo, da so do zdaj tako srčno branili pravice koroških Slovencev, in jih prosijo, naj bi to storili tudi zanj. Če se bo zdaj še kak nemški poslanec oglasil in rekel, da koroški Slovenci ne marajo za slovenščino, in da ne potrjujejo tega, kar govorijo slovenski poslanci, bojo se mu lahko s temi zahvalnicami usta zamašila. Pohvale vredni so torej vsi tisti, ki so podpisali te zahvalnice.

Poznamo blage zastopnike kranjskih, štajerskih, goriških in istrskih Slovencev v državnem zboru; zato se trdno zanašamo, da naše zahvalnice in naše ponovljene prošnje ne bodo ostale glas vpijočega v puščavi. Ko se bode razpravljaj državni predlog, posebno pa Liechtensteinov šolski predlog, takrat se bodo slovenski poslanci zopet uzajemno, bratovsko in pogumno potegovali za nas koroške Slovence in branili naše naravne in postavne pravice. Zlasti bodo ministru Gautschu dokazali, da se vkljub sprejete Klunove resolucije in vkljub temeljito dokazanega poziva g. državnega poslanca dr. Poklukarja še do dandanes kar trohice nič ni spremenilo v naših ljudskih šolah in učiteljskih pripravnicah na bolje. Nemškutari se, kakor popred; v enorazrednih začetnih šolah se podučujejo čisto slovenski otroci le v prvem polletju nekaj mesecev še v domačem, maternem jeziku, a potem poriva se slovenščina po slaboglasnem „Abecedniku“ sistematično v kot in ubogim slovenskim otrokom se vsiljuje celih sedem dolgih in dragih let nerazumljiva ptujščina namesto millega maternega jezika, kteremu gre v ljudski šoli pri podučevanju v vseh predmetih po zdravi pameti in po postavi vendar-le prvo mesto. Stariši tožujejo z duhovnimi pastirji vred, da jim šolarji še katekizma, sv. evangelja itd. ne znajo brati. Občinski šolski svetovalci prosijo za slovenske učitelje, a pošiljajo jim trde Nemce za učeničke čisto slovenskih otrok; domače, le količkaj zavedne učitelje pa predstavljajo med Nemce ali pa jih

celó odstavljajo od službe, potem pa trdijo in poročajo, da slovenskih učiteljev — nima! Slov. srenja v Bilčovsu je lani po letu prosila, da bi se otroci v šoli vsaj bolje v maternem jeziku podučevali, za odgovor je dobila sitno preiskavo in — dolg nos. Druga velika občina v Št. Jakobu od meseca julija do danes zastoj čaka zaželenega odgovora na enako zahtevo. Pa sila trpi le za čas! Enkrat bode tudi za nas koroške Slovence nastopila doba, da se z nami ne bode ravvalo kakor s pritepenci, ki živé le od milosti svojih nemških sodeželanov, ampak kakor z zvestimi avstrijskimi državljanji, ki nosimo z drugimi narodi enaka bremena in z njimi zaslužimo enake pravice.

Iz Kotmarevesi. (Andreju Einspielerju v spomin.) Dne 16. prosinca je bil, ne le za koroške Slovence, marveč za celo Slovenijo žalosten dan. Umrli so voditelj, oče in prvak Slovencev, prečastiti gosp. msgr. Andrej Einspieler. Zastokala je cela Slovenija. K pogrebu dne 18. prosinca hiteli smo tudi iz našega kraja, da vzamemo slovo od predragih ostankov preblagega nam dobrotnika. Na celovškem pokopališču v Št. Rupertu položili smo v grob truplo, le prezgodaj nam umrlega navstrašenega zagovornika pravic slovenskega naroda. Naj počivajo v miru! Ali smo pa položili z njimi vred v grob tudi njihove ideje, dela, namene in mišljenje njihovo, kakor so morda pričakovali nekteri? Nikakor ne! Pri grobu umrlega očeta spoznavali so se bratje Slovenci. Dali so si obljubo, skrbno hraniti v zvestem srcu besede in opomine rajnega, in zvesto posnemati izglede njegove. Storili so prisego, ne za las odjenjati od stopinj pokojnega, in z združenimi močmi delati za smoter, ki ga je imel on vedno pred očmi, po geslu njegovem: „vse za vero dom in cesarja“. In zraven sebe videli so stati svoje miroljubne sosede, postene Nemce, kateri odobravajo delovanje rajnega. Torej Andrejeva setev se je dobro ukoreninila. Andrejeva smrt naredila je zares grozno plino med narodom, pa obupati ne smemo. Podajmo si roke, bodimo složni in pomagano nam bode! Nasprotnikom ranjega pa kličemo: Odložite svoje hudobno orožje, s katerim ste napadali njega in nas. Odložite svoje orožje ne le ob odprtej trugi njegovej, ampak za vselej. Miroljubni Andrejev duh bo potem prebival med Nemci in Slovenci, proseč od Boga srečo in blagoslov, vsem narodom cele Avstrije, za ktere blagor je neumorno deloval vse svoje življenje. Pogreba se je vdeležilo iz naše občine precejšnje število posestnikov, in še mnogo jih je obžalovalo, da niso mogli ob pravem času zvedeti, kdaj da bo pogreb.

Od Zile. (Še enkrat g. Janah in obč. zbor naše podružnice.) Moj dopis v 3. številu „Mira“ je dregnil v sršenovo gnjezdo. Zato je sfrčal nek sršen v beljaški list od dne 16. febr., da bi mi od tam svoje strupeno želo globoko v meso zasadil. Če dopisnik meni, da mi je sapo zaprl, se zelo moti, kajti ljudi njegove vrste se ne bojim. Prav lahko se da zapisati, da je moj dopis poln laži, „derart mit Lügen untermischt, dass man nicht umhin kann, die Unverfrorenheit des Verfassers zu bewundern, mit welcher derselbe seine Lügen in die Öffentlichkeit setzt“. Pa prav nesramno je, v potrditev temu skoro same laži rabiti ali pa čenčanje. In samo te-le laži je do-

pisnik morebiti za par litrov vina napisal: 1. Laž je, da sem z g. Schnablom g. Janaha prosil, da bi nam za zborovanje sobo prepustil, ker g. Schnabl še zraven ni bil. 2. Laž je, da g. Janah prošnje ni uslišal, ker to je že meseca decembra prav rad storil in mi v potrditev roko podal. Res je, da je meni v začetku januarja rekel, da bi bolje bilo, ako bi v hiši g. Gr. Schnabla zborovali, ker bi bili bolje v miru. Pa ko sem odgovoril, da ne gre, v privatni hiši zborovati, odgovoril je: „Nič ne de, jaz sem samo tako mislil, ker pri meni ljudje vedno noter in ven hodijo. Če hočete, lahko zborujete v moji bilardni sobi“. 3. Laž je, da sem jaz rekel: „Uebrigens müssen wir doch etwas zum Trinken haben“, ker rekel sem samo, da nekteri bi želeli med zborovanjem kaj piti in zato je bolje, da v gostilnici zborujemo. 4. Laž je, da sem g. Janahu vabilo še le 23. jan. izročil. Poštni pečat priča, da sem to že 18. jan. storil, in pri tej priložnosti je g. Janah zopet rekel: „Že prav; dam pripraviti teletino, svinjino, gnjat in klobase, da boste imeli kaj prigrizniti.“ Še le potem so ga dopisnik in drugi obdelovali, da je 23. jan. svojo častno besedo prelomil. 5. Laž je, da sem tisti večer vzbujen („erregt“) k g. Janahu prišel in da se mi je zato izognil. Prišel sem res, ker me je g. Janah pismeno povabil, pa nikakor razburjen. Saj smo med tem imeli že dve hiši na razpolaganje. In g. Janah je izginil iz doma! 6. Laž je, da sem besen (wüthend) gospodinjki grozil. Samo prijateljski sem jo opozoril na mogoče posledice. Sicer g. dopisnik! ne govorite o razburjenosti in besnosti ljudi, ktere vsi poznajo kot mirne in potrpežljive. Vam to ne pristoji, ker Vas vsi poznajo, da prav pogostoma besnite, in to tudi dve zdravniški spričevali potrjuje. 7. Laž je, da sem jaz gosp. V. pregovoril, naj ne kupuje več pri g. Janahu, ker o tem nisem ni besedice črnil. To pa vem, da je nek komi njegovo dekle nagovarjal, naj ne uboga gospodarja in naj še hodi tje kupovat! 8. Laž je, da sem jaz pisal, da je bil drugi učitelj voditelj one ovacije, ker pisal sem, da se je nje „udeležil“. 9. Laž je, da so šolski otroci „lampijone“ nosili. Saj 28. jan. je bila v žepu demonstrantov taka suša, da so mogli samo nekaj svečič po par krajcarjev kupiti. Gosp. dopisnik! ako se ne sramujete toliko laži napisati, kdo bo verjel Vašim besedam, da niste hoteli demonstrirati? Zakaj ste še le po prazniku sprevideli, da drugi bi uste gnili to za demonstracijo smatrati? In če je g. Janah tako velik dobrotnik šole, zakaj se niso šolski otroci in corpore z g. šolskim voditeljem vred njemu napravljene ovacije udeležili? Dasi sem še vedno prepričan, da ste hoteli demonstrirati, sem vendar v dopisu „morebiti“ pristavil. Mirna vest bi Vas ne mogla peči. Ako ste tako miroljubni, zakaj pa ste g. J. K. ono podlo gratulacijo poslali? Vi ste rekli na koncu: „Dixi“. Jaz pa pravim: „Sapienti sat“ in Vam voščim srečno pot.¹

¹ Morebiti porečete, da niste Vi onega dopisa v Beljak poslali. Tega nikakor ne trdim, pa njegov duševni oče, tedaj pisatelj ali narekovalec vsekako ste. Norčujete se z namestniki našega načelnštva, ker § 9. pravil „družbe sv. Cirila in Metoda“ ne poznate, torej sodite kakor slepec o barvah. Drugega čenčanja Vašega ne omenim, ker ali mene ne zadeva ali pa sem že na drugem mestu na-nje odgovoril. Samo to Vam rečem, da človek, ki danes to, jutri pa prav nasprotno trdi, ni vreden ni spoštovanja ni vere. In zdaj se dobro poznamo.

Bog Vam daj svoj blagoslov, nam pa ohrani mir, katerega hočete Vi v svojem liberalizmu kaliti. Težka mōra zgine po Vašem odhodu. Če pa Vas še koža srbi, le oglasite se. Saj imam dovolj umazanega perila na razpolaganje, ktero bi bilo dobro oprati.

Matej Lutman, župnik.

Od Drave. (Ali se bodo otroci v verski šoli res manj naučili, kakor do sedaj?) Liechtensteinov šolski predlog je spravi liberalce po koncu in to samo zavoljo tega, ker bi po tem predlogu bila vera podlaga izreji. Kolikor mogoče pozivljajo in vabijo občine in stariše, da bi ugovarjali temu predlogu. Ker pa liberalci dobro vedó, da je večina starišev še verna, zato bi radi prebivalce napravili po drugem načinu k temu, da bi se izrekli zoper tako šolsko postavo. Levičarji bi se potem v državnem zboru sklicevali na podpise in adrese, rekoč: saj sami stariši nočejo take postave? Kaj pravijo liberalci? Pravijo, da bi se otroci po novi postavi veliko manj učili, kakor do zdaj, ja ostali bi celo neumneži, tepci itd. Kteri oče bi tedaj ne hotel zabraniti, da se napravi taka postava? Pa pogledjmo, ali je to res. Po novem predlogu bi otroci obiskovali šest let elementarno šolo in potem rokodelsko, kmetijsko ali vsaj nadaljevalno in ponavljalno šolo. Kako je zdaj? Na papirju pač stoji, da morajo otroci hoditi v šolo 8 let, ali koliko je učencev, ki res hodi toliko časa v šolo? Mnogim šolarjem je dovoljeno, da jim v 13. in 14. letu nekaj časa ni treba obiskovati šole. Kedar zopet pridejo v šolo, so mnogo tega, kar so že znali prej med tem, ko so ostali doma, že pozabili. Težko jih je potem v red spraviti in še drugi poduk ovirajo, tako da bi bilo boljše, da bi ne hodili več v navadno šolo, ampak da bi se v posebnem oddelku podučevali. To hoče tudi Liechtensteinov predlog. Po dosedanji postavi se učijo otroci v ljudski šoli: krščanski nauk, brati in pisati, risati in peti, računati in najpotrebnejše stvari iz naravoslovja, zemljepisja in zgodovine; fantiči se podučujejo tudi v telovadbi, deklīči pa o ženskih ročnih delih. V novem šolskem predlogu so navedeni ravno tisti predmeti. Izpuščeni pa so: geometrija, risanje, telovadba in ženska ročna dela.

Zgodovina, zemljepisje in naravoslovje pa naj bi se učila v zvezi z branjem, kar ni veliko drugače, kakor zdaj; ker tudi zdaj se morajo učiti ti predmeti na podlagi beril. Posebne knjižice se ne smejo rabiti na ljudskih šolah.

V risanju so se v koroških ljudskih šolah naučili tako malo, da so se učitelji v občnem shodu posvetovali, kaj bi bilo storiti, da bi se šolarji v tem bolj izurili. Menda bi ne bilo posebne škode, ko bi se ta predmet v prvi, pričetni šoli ne učil. Geometrija bi se morala učiti v zvezi z računjenjem; telovadba bi bila potrebna saj za dečke v mestu; tudi ženska ročna dela bi težko pogrešali.

Jasno je tedaj, da bi se v šoli, uravnani po novem šolskem predlogu, važniši predmeti ravno tako učili, kakor do zdaj; opustil bi se po novi postavi samo poduk tistih reči, ki niso zelo potrebne. Zavoljo tega pa nihče ne sme reči, da bi se otroci veliko manj učili, da bi ostali tepci. Naj pomislijo gospodje, ki kaj tacega pišejo, da so sami hodili v take šole, kjer je bilo še manj predmetov, kakor bi jih bilo po novi šolski predlogi. Ali so ostali

neumneži? Še ložej so napredovali v viših šolah, ker so se v malih šolah potrebnih in važnih reči bolje naučili, kakor se naučijo otroci v sedanji šoli. Mi sicer tudi ne odobravamo, da bi se vsi ti predmeti izpustili, to se bo pri obravnavi v državnem zboru še lahko popravilo; ali mi podpiramo ta predlog, ker bi se po njem šola postavila zopet na versko stališče in bi se otroci po verskih načelih izrejevali.

Še nekaj važnega moramo omeniti, kar bi se moralo sprejeti v novo postavo, namreč to, da bi bil v ljudski šoli podučevalni jezik materni jezik. Tako bi bilo kmalo konec vseh preprirov in nepotrebnih prošenj. Mi Slovenci moramo zahtevati versko šolo na podlagi maternega jezika. Ker z Liechtensteinovim predlogom, ki bi se moral nekoliko popraviti, to tudi lahko dosežemo, zato ne smemo levičarjev podpirati in jim pomagati, da bi ta predlog pokopali. Prošnjam za versko šolo, ki se zdaj podpisujejo, mi koroški Slovenci lahko pristavimo, da želimo, naj bi bilo v predlogu za novo šolsko postavo naravnost določeno: „V ljudski šoli naj bode povsod učni jezik izključno le materinski jezik učencev.“

Iz Klanč. (Revne hiše.) V „Miru“ sem bral, da je deželni zbor dovolil 20.000 gld. za revne hiše. Bojim se pa, da bo ta denar v mestih ostal, kjer imajo že tako lepe hiše za reveže. V Celovcu sem videl, kako so podirali še trdne hiše in zidali nove, in mislil sem si: „Oh, ko bi to hišo pri nas imeli, popravili bi jo, pa bi bila še dolgo dobra!“ Na deželi imamo zelo slabe in zanemarjene revne hiše, radi bi jih popravili, pa ni denarja! Ako se denar na posodo vzame, pa ga ni moč o pravem času vrniti, nam pa hišo spet vzamejo! Zato prosim deželne odbornike: spomnite se nas revnih deželanov in popravite s tistim denarjem naše revne hiše!

Izpod Dobrača smo iz kmečke roke prejeli sledeči dopis: V novejšem času se zmirom več vrst strojev napravlja, in skoraj vsi so hvale vredni. Tako so tudi posebne hvale vredni stroji za čiščenje smetljivega žita; saj dobro je znan pregovor, kateri pravi: „Ako smetje seješ, boš pa smetje žel!“ Zato moramo v resnici prav hvaležni biti tistim potovalnim človekoljubom, ki nalašč zato s takimi stroji okoli hodijo, da žito lepo očistijo. Še enkrat rečem: da posebne hvale vredni so tisti potovalci. In ko bi le vsaki gospodar svoje smetljivo žito očistiti pustil! Ta trud in stroški se gotovo dobro splačajo. Kdor pa svoje smetljivo žito očistiti ne pusti, tisti ja le sam svojo škodo trpi.

Ravno enako škodo trpimo mi koroški Slovenci zavoljo nemških in brezverskih šol. Zavoljo te krivice smo se koroški Slovenci že velikokrat pritoževali, pa žalibog vselej brez uspeha. Danes pa vendar tudi v našo tolažbo nekaj slišimo. Slišimo namreč: da princ Liechtenstein namerava napraviti tak stroj, ki bi ljudske šole brezverstva očistil. Ali nam koroškim Slovencem pa še ne zadostuje prav, če se šola samo brezverstva očisti, ampak mi prosimo tudi, da bi oni Liechtensteinov stroj na Dunaju tako vravnali, da bi se v ljudskih šolah v prvih treh letih le v maternem jeziku podučevalo. Drugi deželni — ali tuji jezik pa naj raje počaka na druge tri leta in na nedeljsko šolo; pa tudi tedaj naj ima materni jezik pred-

nost. Prav dobro je rekel poslednji „Mir“ št. 4 po Slomšekovih besedah: „Sola pa če prava ni, je boljše da je ni“, in: „Naš materni jezik je varh prave vere“; katoliška vera pa ravno zato med nami toliko več omaguje, za kolikor se slovenski rod preveč ponemčuje, to nam spričuje mnogoletna skušnja.“ Mi koroški Slovenci imamo še posebno veliko uzrokov, da moramo zmirom bolj prositi in tirjati tako dolgo, da dobimo šole po našej želji. Naj bi se torej oni imenitni Liechtensteinov stroj tako uredil, da bi nam tudi po našej želji pravo mero delil. Ker drugače je treba za mesto, drugače zopet za deželo.

Iz Loge vesi pri Vrbi. (Zoper divje zakone.) Naš srenjski odbor je sklenil nekaj pametnega. Razgnati hoče vse divje zakone, zato je sklenil, naložiti vsakemu gospodarju do 10 gld. kazni, kateri take ljudi pod streho vzame. Ta globa se večkrat ponovi, ako vprvič ne pomaga. Ako gospodarji sami živijo v divjem zakonu, zadene jih ista kazen. Naj bi to občino posnemale vse druge! Saj je tako dosti beraških otrok, na Koroškem največ od nezakonskih starišev. Kmalo bi bilo menj revščine v deželi, ko bi vse občine tako storile, kakor Logaves.

Iz Možice. (Slabi časi. Pustne norčije.) O naših fužinskih in drugih delavcih se ne more reči, da bi bili prehudi žganjarji. Saj nemajo za kaj piti, zaslužki so prepičeli, in vsak je vesel, če more pri treznem življenju izhajati brez dolgov. Na pustni torek pa so vendar nekteri tako znoreli, da še v torek niso mogli dognati svoje treparije in so noreli še na pepelnično sredo. S tem se pa že ne smemo pohvaliti, in glejmo, da se več ne zgodi!

Iz Kloštra pri Grebinji. (Žganje!) V neki tukajšni prodajalnici so se pijanci navlekli žganja, potem so se pri igri sprli, in ko jih je gospodar miril, padli so nad njega in ga povaljali ter vpili in razsajali, da je bilo groza. Žganje pač nič prida ne rodi. Posestnik prodajalnice pa naj si ta nauk zapomni in naj drugokrat ne napaja takih ljudi, če vidi, da so že pijani. Res je želeti, da že kmalo dobimo postavo zoper pijančevanje, ktera se menda že pripravlja. Prav!

Iz Velikovške okolice. (Neslano burko) si je nekdo naredil z nekim večim posestnikom, ki je tako že velik siromak, ker ga žena in otroci zelo hudo imajo in pretepajo. Ta posestnik bi se rad vsega odkrižal in prodal. Nekdo se ponudi za kupca, in ko posestnik zahteva za vse 20.000, reče burklič: „pa menda ne goldinarjev, ampak krajcarjev“. Ko posestnik na to molči, mu seže oni v roko vpricho pivcev v gostilni in reče: „dam ti 20.000“. Precej je tudi denar odstel, pa le 200 gld. in rekel: „Tu imaš 20.000 krajcarjev.“ Posestnik pa je mislil, da je to le nadatek in denar spravil. Ko pa zve, da oni v resnici misli, da je že vse plačal, moral je dolgo hoditi za njim ter dajati za vino, da je šla kupčija nazaj. Doma jih je pa tudi dosti preslišal po nepotrebnem. Take ljudi dražiti, ki so tako že nesrečni, to ni lepo.

Iz Ljubljane. (Kranjsko čebelarstvo) se nam je lani slabo obneslo. Čebele je morilo najprej deževje, potem pa suša; mnogo matic je poginilo. Od otave in ajde je bilo le malo medu. Jaz kot star in skušen čebelar sem pridelal komaj

tri cente. Od prejšnjih let 1885 in 1886 pa imam še 14 centov medu (strdi), prav dobrega pitanca, in kdor ga potrebuje, naj piše na mene.

Peter Pavlin

v Ljubljani pred Konjušnico štev. 7.

Iz Železnikov. (Andrej Einspielerjevimi žalostinkam tužni odmevi.) Mnogo v resnici slavnih mož raznih stanov rodilo se je v teku 19. stoletja našemu narodu, katerih imena bodo ostala z zlatimi črkami zapisana v listinah njegove zgodovine. Trije med njimi, najslavnejši med slavnimi pa ne bodo pozabljeni in tudi pozabljeni postati ne morejo, dokler se bodo šteli časi. Imena njihova so, kdo bi jih tudi ne poznal: Slomšek, Bleiweis, Einspieler; v resnici tri zvezde, ki so sicer zginile iz obzorja djanskega delovanja, katerih bliš pa ostane po njih izvršenih činih, trudih in delih vedno in neugasljivo žareč. In če so tudi umrli, ter zginili spred oči ti trije preslavni slovenski prvaki: njihova dobra dela šla so za njimi, narodu našemu pa so zapustili sijajne zglede, in pokazali mu pota, po katerih naj hodi, da bi dosegel to, kar so mu oni vedno želeli iz dna svojega srca, iz globočine plamteče duše. Kako v resnici goreč je bil naš slavní Andrej Einspieler za osrečenje, izomiko, napredek, povzdigo in blagor našega naroda, tega so se zlasti oni lahko na lastne oči prepričali, ki so bili tako srečni, udeležiti se 21. avgusta 1887. leta njegove zlate meše v Svečah. Akoravno po letih star že 74 let, se je vendar po svoji telesni gibčnosti, urnosti in zgovornosti priličiti smel možaku najkrepkejše dobe. Navdušenost njegova plamtela je taisti slavní dan tako, da smo bili prisiljeni, misliti si: Janez Kapistran II. stopil je med nas, ter budi nas k neutruđenemu nadaljevanju svojega s tolikim trudom pričetega dela. Za to so pa tudi besede preslavnega Andreja, ki jih je govoril svojim častiteljem po skončani zlati meši spred altarja v Svečah: „Kmalo, prej ali pozneje boste slišali: Einspielerja so pokopali; o! prosim vas, ko boste to slišali, tedaj na-me ne pozabite, tedaj za me molite“, te besede našle so odmev tudi v našem, od visocih gora omejenem kraju. Kmalo zatim namreč, ko nam je došla prežalostna novica, da je slavní gorotanski prvak in boritelj za narodne pravice, Andrej Einspieler, zatisnil od ogromnih pisarij utrujene oči, oglasil se je zdajci iz visokih lin naše podružne cerkve mrtvaški zvon, ter klical pobožnim stanovnikom: Molite za blago dušo slovečega gosp. monsignora Andreja Einspielerja, ki se je ločila iz tega sveta. Ime tega slavnogospoda namreč v našem kraju kratkomalo ni bilo neznano. Mohorjeva družba, kateri utemeljitelj prav za prav je rajni bil, imela je koj o njenem prvem začetku tukaj že ude, ki so se z razvitjem družbe s časom vedno bolj naraščali. Opravičene so bile torej besede, da je ime Andreja Einspielerja malo da ne poznala skoraj vsaka slovenska koč. Naj zlata duša nepozabljivega gospoda počiva v miru, sveti naj ji večne luči rajski blišč!

J. L.

Iz Ricmanij pri Trstu. (O naši romarski cerkvi.) Slovenci imajo mnogo slavnih Božjih potov in romarskih cerkev, ki so vsem znane, kakor sv. Goro, Višarje, Brezje, Dobrovo, Šmarno goro itd. Ni pa vsem znana slavna Božja pot in velika krasna romarska cerkev sv. Jožefa v Ricmanjih.

Prosto ljudstvo pa dobro ve za to cerkev, in vsako leto o sv. Jožefu jih pride 4 do 6000 romarjev k nam. Lani je vreme nagajalo, pa letos se jih nadejamo toliko več. Častilec sv. Jožefa je pot tembolj olajšana, ker imamo zdaj železniško postajo. Na vsem Slovenskem nema sv. Jožef tako veličastne hiše Božje. Cerkev ima dva zvonika in sedem oltarjev. Glavni oltar, 12 metrov visok, je izklesan iz čistega, dragega kararskega marmelja. Iz tacega izklesana je tudi podoba „beg v Egipt“, ki je romarjem posebno priljubljena. Videti je pa v cerkvi še mnogo drugih umotvorov. Od cerkve je tudi krasen razgled po dolini in na jadransko morje. Utrujeno telo pa se okrepča z iskreno „brežanko“, našim izvrstnim domačim vinom, ki se tukaj pristno dobi. Gotovo ne bo nikomur žal, ki si ogleda našo lepo romarsko cerkev. Torej na svidenje 19. sušca!

Kaj dela politika.

Zunanja politika kaže bolj na vojsko, kakor na mir. Rus zbira zmirom več vojske na meji, in kupuje žito; pri nas se govori, da bojo k črni vojski poklicani najprej tisti, ki so vojaščino že odslužili in jih torej ne bo treba dolgo učiti; pripravljajo pa se za boj tudi Bolgari in Rumunci. Italijani in Francozi se grdo gledajo. Bizmark pa si povsod išče zaveznikov; še Kitajce bojda ščuje proti Rusom, in že se pravi, da zbirajo Kitajci vojsko na ruski meji. — V Afriki ne bojo Lah nič opravili; Abesinski kralj (neguš) zbira menda močno vojsko, in že se govori, da se mu bojo Lahi rajši umaknili, češ, da je v Afriki že prevroče.

Naš državni zbor pretresuje novo postavo, ktera bo na špirit in zganje naložila več davek. Ogerska vlada zelo pritiska, da bi se ta postava potrdila, ker drugače si ne ve pomagati iz denarnih zadreg; Poljaki in poslanci iz Bukovine pa nočejo nič slišati o tej postavi, in bati se je celó, da se bo zavolj tega razbila desnica in da bojo Poljaki sedanji vladi odrekli svojo podporo. — Ko so se vsem uradnikom plače povišale, ostali so samo profesorji v duhovnih semeniščih na cedilu, plačani so, kakor najnižji uradniki, čeravno morajo veliko znati. Nekteri poslanci so prašali našega ministra, kdaj misli to reč uravnati, odgovoril je, da letos še ne, ker ne ve, za koliko se bodo stroški povišali, ko se kongrua uravna. Ko bo to uredjeno, dala se bo semeniškimi profesorjem vsaj tolika plača, kakor jo imajo profesorji na srednjih šolah. — Koroškemu poslancu Hocku so očetje jezuiti še zmirom močno na poti. Prašal je vlado, ali so imeli knezoškof Krški pravico, jezuite poklicati v Celovec? Gospod Hock se bo opekkel, kajti mil. g. knezoškof gotovo nič niso storili proti postavi. — Za versko šolo so vsi avstrijski škofi izdelali posebno spomenico, ktero so izročili svitlemu cesarju. — Nemški sulferrajnarji bojo letos zborovali v Brnu na Moravskem, tedaj sredi Slovanov. Naj le zborujejo, Slovanov ne bojo več ponemčili!

Gospodarske stvari.

Zgodnji fižol.

Ako hočeš imeti prav zgodnjega fižola za salato, a nimaš gorke grede, potem izberi na vrtu najgorkejši kraj, ki je navadno ob kaki južni steni. Na tem kraju naredi gredo in nanosi toliko zemlje, da dobi greda strmec, ki je obrnen proti jugu. Na to gredo vsadi fižola in sicer v vsako luknjo po 5 do 6 fižolov. Ob enem prilivaj fižolu vsak dan z zelo toplo (zgreto) vodo. Pri oblačnem vremenu ne zalivaj. Kedar se je bati mraza, pokrivaj vsajene fižole ali pa nežne rastlinice s cvetličnimi lonci. Zemlja na tej gredi bodi lahka in rahla, ker fižol v težki zemlji zgrije, v prerodovitni pa naredi preveč listja, a malo stročja. „Vrt.“

Za poduk in kratek čas.

Kačja meša v Vredljah.

(Koroška pravljica.)

Tam, kjer stoji zdaj farna cerkev v Vredljah, stal je nekdanj velik hrast. V dolini spodaj pa je bil nekdanj vlažen svet in vse je mrgolelo strupenih kač. Bilo je te golazni toliko, da si nihče ni upal v dolino, le po hribih okoli so ljudje prebivali. Pa še tam niso imeli miru pred kačami, in že so se pogovarjali, da bi se vsi izselili iz tacega kraja, kjer si človek nikjer življenja ni svest. Pride pa v tisti kraj neki Lah z imenom Fridelo. Ta jim obljubi, da hoče vse kače pokončati, če bele kače kraljice ni med njimi. Rečejo mu, da še nikoli niso videli bele kače. Tedaj se dela loti. Obljubi pa so mu morali, če bi bila vendar le kačja kraljica tukaj in bi ga umorila, da morajo za njega ustanoviti sv. mešo, ki se bo vsako leto enkrat brala za njegovo dušo. Zdaj pusti okoli in okoli hrasta na široko nanositi drv in suhih vej. On pa se ustopi v sredi pod hrast, kamor ogenj ni mogel doseči. Potem pusti tisto suhljad zažgati. Ko je že okrog in okrog gorelo, zažvižga Fridelo na svojo piščalko, in vse kače so morale priti iz doline proti hrastu. Neznana moč jih je gnala k Fridelu, pa niso mogle drugače do njega, kakor čez ogenj in tam so vse zgorele. Ko ljudje to vidijo, začnejo od veselja vriskati. Tudi Fridelo je že mislil, da je vse srečno prestal. Toda nagloma se prikaže velika bela kača; kakor kolo se požene čez ogenj, se ovije Fridelu okoli nog in ga vrže v ogenj, kjer je ž njim vred zgorela. Prebivalci pa so na tistem mestu postavili cerkev in ustanovili kačjo mešo za Fridela, ki se vsako leto enkrat bere.

Smešničar.

Ogerski listi objavljajo sledečo menda resnično dogodbo: Ogerski pravosodni minister je prišel nenapovedan in nepoznan v neko sodnijo. Sodnika ni bilo več v kanceliji, čeravno uradni čas še ni bil pretekel. Našel je le pisarja. Minister reče prijazno: „Dober dan!“ Pisar pa, ki ga ni poznal, se zareži nad njim, kakor je imel že navado: „Kaj hočete?“ Minister: „Gospoda sodnika iščem.“ Pisar: „Ga ni tukaj.“ Minister: „Kako to, saj niso še

pretekla uradne ure!" Pisar: "Kaj je to vam mar?" Minister: "Meni je že nekoliko mar." Pisar: "Glej, glej! kdo pa ste prav za prav?" Minister: "Jaz sem prav za prav le pravosodni minister!" Kaj je pisar na to odgovoril, se ne pove, pa si lahko mislimo.

Kaj je novega križem sveta?

Na Koroškem. Na gornjem Koroškem je letos veliko snega. Še vlaki na železnici delj časa niso mogli naprej. — Na Predelu (koroško-goriška meja) je letos snega dva metra na debelo. Revni ljudje so pa veseli, da s kidanjem kaj zaslužijo. Pošta med Trbižem in Bolcem celi teden ni mogla naprej. Snežni plug ima dosti opraviti. Vdirajo se plazovi v dolino. — Nova Cirilova podružnica v Št. Janžu v spodnjem Rožu ima svoj osnivalni zbor na belo nedeljo. Pooblaščenec je rodoljubni župan Martin Štih, p. d. Šlemic. Vivat sequens! — Koroška kmetijska družba je imela lani 58.700 goldinarjev dohodkov in skoro ravno toliko stroškov. Premoženja ima 35.000 gld. — Koroška hranilnica sklenila je, v spomin cesarjeve 40 letnice darovati 40.000 gld. v ta namen, da se zida cesta ob južnem bregu Vrbskega jezera od Celovca do Vrbe. Prebivalci teh krajev bojo tega pač veseli! — Koroški porotniki, ki se snidejo 15. t. m., bojo sodili v tej (vigredni) dobi: 2 slučaja nenravnosti ali grdega djanja, 1 uboj, 4 tatvine, 2 detomora, 1 izneverjenje, 1 tiskovno pravdo. — Afrikanski popotnik dr. Holub je došel 25. febr. v Celovec in v kazini pripovedoval o svojih potovanjih. Veliko število radovednih ga je poslušalo. — Tudi po Koroškem dela verska šola mnogo hrupa. Liberalci so svoje protiprosnje že večidel odposlali, naše se pa še podpisujejo. Najbrž dobile bojo prošnje za versko šolo več podpisov. — Umrli je v Celovcu 72letni meščan g. Tomaž Bürger, rojen Slovenec, posestnik gostilnice „pri tigru“. Bil je „tigerwirth“ daleč na okoli znan, in vedno je rajši govoril slovenski, kakor nemški. Zato so Slovenci radi zahajali v njegovo prostorno gostilnico. — Celovski poštopač Šimen Vrabl po dom. „Pulverjudsimele“, ki je oklal gostilničarja Brennerja v Št. Rupertu, pojde zopet na šest mesecev v ječo, ktere prostori so mu že dobro znani. — Kvaterni živinski somenj v Belaci (22. febr.) se je slabo obnesel. Zavoljo slabega vremena ni bilo ne kupcev, ne živine. — V Zakamnu pri Vetrinji se je obesil nek berač iz Tolminskega. — V Malem Tminu v Rajbelski dolini sta se dva mladenčca sprla s starim pretepačem Straussom in ga tako pretepla, da je umrl. Oba sta že pod ključem. — V Višprijah (Zilska dolina) se je prikazala davica (difteritis) med otroci. — V Kapelskih in Solčavskih gorah še vedno straši volk, ki je poklal že dosti živine. — V naglici poročamo, da je bil osnivalni zbor Kotmirske podružnice sv. Cirila in Metoda nad vse pričakovanje sijajen. Došlo je ljudstva, da se je vse trlo. Udov se je takoj oglasilo 106; med njimi 1 ustanovnik, 52 letnikov in 53 podpornikov. Vse je bilo veselo in navdušeno. To se je zgodilo vse le dve uri od Celovca, v krajih, kjer so nemške šole in so nasprotniki mislili, da so že na pol pomenčeni. Koroški Slovenci niso zgubljeni, ampak še le živeti začenjajo. V začasni odbor so bili iz-

voljeni: Matija Prosekar p. d. Razaj za načelnika, Valentin Stangl za njegovega namestnika, Miha Pak za tajnika, Tomaž Koban za njegovega namestnika, Janez Štih za blagajnika, ki bo pobiral doneske v Kotmari vesi in Žihpoljah, za njegova namestnika pa Janez Jesenko p. d. Brodnik za Bilčoves, in Miha Robas p. d. Čudnik za Hodiše. — Naši liberalci se zelo bojijo za cerkveno premoženje, da bi ga mil. gosp. knezoškof kaj ne porabili za potrebno Marijanišče. Skoraj v vsaki števiki hujskajo nemško-liberalni listi ljudstvo zoper škofa. Čudno, da so ti ljudje postali nagloma tako vneti branitelji cerkvenega premoženja, ki jih je sicer zmirom v oči bodlo! Ko bi ga smeli porabiti za nemško-liberalne namene, bi bili pač vsi zadovoljni. — Liberalce zelo veseli, da se tudi nekatere slovenske občine oglašajo proti verski šoli, seveda le take, ki imajo nemškutarske odbore. Takih glasove obešajo na veliki zvon, nasprotnih glasov pa nočejo videti ne slišati. To je že stara pesem: Slovencev nikjer ni in nič ne veljajo, kedar se oglašajo za svojo korist; dobri in hvalevredni pa so, kedar trobijo v rog nemških liberalcev! Slovenci! volite v prihodnje za občinske odbornike može, ki so vaših misli ter zastopajo želje slovenskega prebivalstva, pa ne nekterih „privandranih“ nemškutarjev in liberalcev, ki se vam pri volitvah vsiljujejo. — Za številjenje krajev dobivali so župani poprej zapisnike v obeh jezikih, zdaj pa samo nemške. Tako pri nas napredujemo! — V Rožni Bistrici so skuhali podružnico nemškega šulferajna. Na čelu stojé tamošnji fužinski uradniki. Kdo je kaj za njimi? — Vetrinjskemu župniku je neznan tat ukradel 180 gld. Predrznj tat se je spravil tudi v cerkev in odnesel nekaj cerkvene oprave. Morda je ravno tisti okradel tudi Postržišnika za 30 gld. — Liberalce zelo peče, da se je za versko šolo podpisal tudi župan v Spodnjem Dravbregu. Mi pa želimo, da bi bilo prav veliko tako značajnih možev! — V Št. Štebnu na Zili se je med otroci pokazala škrlatica.

Na Krnjanskem. Ljubljanska hranilnica še vedno ni potrjena. Vlada stavlja nove pogoje, ki se morajo prej izpolniti. Čudno, druga mesta si pa hranilnice napravljajo brez vsakih težav in zaprek. Pravijo, da je tako dete močno, ki se prav težko rodi. Naj se izpolni ta prislovica nad Ljubljansko hranilnico! — Bolnišnico bojo v Ljubljani predstavili iz mesta. Dosedanje poslopje se bo prodalo. — Vodovod bojo v Ljubljani še letos delati začeli. — Posušenje močvirja pa nič ne more naprej. Če vlada ne dá vsaj pol milijona, ne pojde. — Na Notranjskem bojo že letos kopati začeli, da naredijo odtok preobilnim vodam, ki vsako leto preplavljajo Unško in Cirkniško dolino. — K zlati meši mil. gosp. vladike Strossmajerja pojde mnogo Slovencev v Djakovar, zlasti več deputacij iz Ljubljane. — Za družbo sv. Cirila in Metoda se je nabralo v Št. Petru na Notranjskem 60 gld., v Postojni pa 56 gld.

Na Štajerskem. Posojilnica v Celju ima 1441 udov, ki imajo v deležih 22.105 gld. Prometa je lani imela za 692.000 gld. Uložilo se je denarja 167.000 gld., izplačalo pa 127.000 gld. 805 vložnikov ima naloženih 377.628 gld. Izposodila je lani 123.751 gld., vrnila pa so jej 63.941 gld. Vsega ima izposojenih 401.527 gld. Čistega

dobička je bilo 3847 gld. Specijalni (posebni) rezervni fond ima zdaj 12.753 gld. premoženja, splošni rezervni fond pa 4601 gld. Od leta 1881 do 1887, toraj v šestih letih, se je število udov pomnožilo od 229 na 1441, hranilne vloge od 24.000 na 377.000, število uležnikov od 41 na 805, rezervni fond (založnica) pa od 601 na 17.354 gld. To je pač lep napredek, ki naj tudi drugod spodobode rodoljube, da si napravijo lastno posojilnico. — Posojilnica v Mariboru je menda najmočnejša. 1356 članov ima za 34.200 gld. uplačenih deležev. Lani je izposodila 238.000 gld. — Viničar Potočnik blizu Ljutomera se je žganja napil in potem zmrznil.

Naznanilo.

V Tmarej vasi Lipovske fare pri Rožece se bo v slovenskem jeziku igralo

„Kristusovo trpljenje“

v dneh 11., 18., 19. in 25. marca. Igralo bo 34 oseb. Predstava traja tri ure in se začne vselej ob pol dveh popoldne. Ustopenina je 10 kr. Čisti dohodek je namenjen za cerkvi Lipovsko in Šmešvavsko. Slovenci pridite gledat in poslušat!

Igralni odbor.

Za Einspielerjev spominek so darovali:

Čast. gospodje slovenski poslanci dežel. zbora štajerskega (ostali znesek od poslanih 35 gld. za nagrobni venec)	13 gld. — kr.
Janežičeva rodovina	12 " — "
Č. g. Pignar Franc, župnik v Sp. Kungoti	4 " — "
Vkup	29 " — "

Listek.

A. V. v G. in drugim, ki želijo dobiti izdaten zaslužek: Vaše ponudbe smo poslali na dotično mesto, od koder dobite tudi odgovor.

Tržno poročilo.

V Celovcu je biren:	Sladko seno . 2 gld. 70 kr.
pšenica po . . 5 gld. — kr.	kislo . . . 2 " — "
rž 3 " 50 "	slama . . . 1 " 80 "
oves 1 " 90 "	meterski cent (100 kil).
hejda 3 " 40 "	Frščen špeh . . — gld. 58 kr.
turšica 3 " 40 "	maslo . . . 1 " — "
pšeno 5 " 60 "	mast . . . — " 90 "
proso 4 " 30 "	Navadni voli 120—135 gld.
grah 7 " — "	pitani voli . 130—160 "
repice — " 90 "	junci 80—100 "
krompir . . . 1 " — "	krave 70—120 "
fižol 6 " 6 "	junice 60—80 "
	prešički . . . 5—15 "

Iz gorenje Koroške pa se poroča, da se živina jako slabo prodaja. Ljudje bi radi prodali za slepo ceno, pa še za to ni kupcev. Skoro vso živino morajo iz sejmov spet domu gnati. Nekaj so menda krivi tudi sedanji slabi poti in mrz.

Loterijske srečke od 3. marca.

Gradec	61	82	31	12	45
Dunaj	47	75	52	81	2

Oglasila.

Farovsko vino, 1. 1887, po 12 kr. liter, je na prodaj. Več se zve v administraciji „Mira“. 3-3

Cerkovnik in organist išče boljše službo, kjer bi bilo tudi kaj polja, ali bi se vsaj zamoglo v najem dobiti. Dopisi na upravništvo „Mira“. 3-2

Naznanilo.

Franjo Dulár, mestni živinozdravnik beljaški, naznanja tem potom, da stanuje Vidmanove ulice št. 19 (Widmann-Gasse) in se najtopleje priporoča slav. občinstvu. 3-1

Zaloga moke

Magereškega mlina

šolske ulice št. 18 v Celovcu.

Na prodaj je vsakovrstna, čista in suha moka, vsak dan frišne droži in mnogo drugih reči. Priporoča se posebno za velikonočne praznike

3-1

Peter Mayer.

Za veliko noč

priporočam **najboljšo belo moko** štev. O iz parnega mlina, v zapečatenih žakljih po 25 kil, po 17 kr. kila, in žakelj zastoj, potem najboljše ogerske droži, vsak dan frišne vajnerle, civebe, rozine, skorjice, in najlepšo, neškodljivo farbo za pirhe, vse boljši kup, ko drugod.

Ferd. Mussi

v Celovcu, Burggasse, „pri plehastem sladkornem klobuku“ štev. 12.

Kmetiške gospodarje

opozorujem, da se v moji prodajalnici dobi:

Rženi špirit, liter po 42 kr., nad 5 litrov po 40 kr.;
rženo žganje, najboljše, liter po 22 kr., nad 5 litrov po 20 kr.;
sladkor (cuker) v klobuku, kila po 40 kr.;
kofeta, kila od 1 gld. 68 kr. do 2 gld.;
pšenična moka, kila od 14 kr. do 18 kr.;
žajfa, najboljša, kila 28 kr.;
sveče, v zavitkih po 1/2 kile 28 kr.;
petrolej, ameriški, liter 20 kr.;
sol v štokih, kila 10 3/4 kr.;
grenka sol (Bittersalz), kila 10 kr.;
glauberska sol, kila 10 kr.

Tudi vse druge reči so pri meni boljši kup, ko drugod.

Ferd. Mussi

v Celovcu, Burggasse, „pri plehastem sladkornem klobuku“ štev. 12.